

ASIA

Maa-aineslain 4 §:n mukainen lupa maa-aineksen (soran ja hiekan) ottamiseen.

HAKIJA

Joutsan kunta
Länsitie 5
19650 Joutsa

yhteyshenkilö: Pinja Weijo, pinja.weijo@joutsa.fi, p. 040 668 8479

OTTAMISALUEEN SIJAINNITPAIKKA JA MAANOMISTAJA

Kunta : Joutsa (172)
Kylä : Tammilahti (411)
Tila : Sora-Koittila RN:o 9:197
Omistaja : Hakija

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille 22.08.2023.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Maa-aineslaki 4 § 1 momentti

LUPATILANNE

Alueella on myönnetty maa-ainesten ottolupa 30.10.2013 § 59. Alueelle on tehty ottoa valmistelevia toimenpiteitä, kuten pintamaiden kuorimista ja puiden kaatoa, mutta varsinaista ottoa ei ole aloitettu.

OTTAMISALUEEN SIJAINNIT JA YMPÄRISTÖ

Ottamisalueen sijainti

Alue sijaitsee Joutsan kunnan Tammilahden kylässä tilalla Sora-Koittila RN:o 172-411-9-197. Ottamisalue sijaitsee Joutsan keskustasta 8,3 km luoteeseen Tammihäärä-Luhanka-Korpilahti -tien pohjoispuolella.

Alueella ei ole voimassa asemakaavaa tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa.

Lähimmät maa-ainesten ottamisalueet ovat eteläpuolella. Lähistöllä alueen pohjoispuolella sijaitsee moottoriturheilurata.

Lähimpään asuttuun kiinteistöön Kotämäki (172-411-9-144) on matkaa vajaat 200 metriä.

Pohja- ja pintavedet, luonnonolot ja maisema

Suunniteltu ottoalue sijaitsee Joutsenlammen (0917251) 2E luokan pohjavesialueella. E-luokan pohjavesialue, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen. Joutiaisen vedenottamo sijaitsee suunnitellulta ottoalueelta n. 1,9 km etelään. Suunnitellusta maa-ainesten ottoalueesta n. 700 m kaakkoon sijaitsee tutkittu vedenottamon paikka TVP P1. Pohjaveden virtaussuunnista alueella ei ole tarkempaa tietoa.

TOIMINTA, JOHON LUPAA HAETAAN

Tiedot ottamisalueesta

Ottoalueen pinta-ala	: 2 ha
Lampien veden korkeus	: N ₆₀ +115
Alin ottamistaso	: N ₆₀ +120 m

Ottamismäärä ja -aika

Maa-aines	: sora ja hiekka
Haettu kokonaismäärä	: 180 000 m ³
Vuotuinen otto	: n. 18 000 m ³
Ottamisaika	: 10 vuotta

Ottamistoiminta

Tilan Sora-Koittila 9:197 pinta-ala on 68,65 ha. Hakemuksen mukaisen ottoalueen pinta-ala on 2,00 ha.

Kulku alueelle tapahtuu olemassa olevia tieyhteyksiä pitkin.

Maa-aines alueella on pääosin soraa ja hiekkaa.

Luvan hakija omistaa kiinteistön. Lupaa haetaan maa-ainesten ottamiseen 10 vuodeksi.

Maisemointi ja jälkihoito

Ottamisalueen reuna-alueet luiskataan loivaksi (1:3) ja ottamisalue jää metsätalousmaaksi.

Kaivannaisjätteen jätahuoltosuunnitelma maa-ainesten ottamistoiminnalle

Kaivannaisjätettä ovat alueelta pois kuorittavat pintamaat, joita arvioidaan muodostuvan 500-1000 m³-ktr. Kaivannaisjäte käytetään ottamisalueen suojarakenteisiin, jälkihoitoon ja maisemointiin.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen vireilläolosta kuuluttaminen

Hakemuksen vireilläolosta on kuulutettu maa-aineslain 13 §:n mukaisesti Joutsan kunnan virallisella ilmoitustaululla sekä kunnan internet-sivuilla 2.10.2023 - 8.11.2023. Ilmoitus kuulutuksesta on julkaistu Joutsan Seutu-lehdessä 4.10.2023.

Kuuleminen

Rajanaapurit on kuultu kunnan toimesta.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto, koska suunniteltu ottoalue sijaitsee pohjavesialueella. Lausunnoissaan ELY-keskus toteaa seuraavaa:

Luonnon-ja maisemansuojelulliset näkökohdat

Suunnitellun ottoalueen itäpuolella sijaitsee uhanalaisen kasvillisuuden kannalta merkittävä alue, mm. kangasvuokon ainoa kasvupaikka Keski-Suomessa. Ottoalue tulee tarkistaa keväällä kangasvuokon esiintymisen osalta. Lajin esiintymispaikat tulee ottaa huomioon ainakin mahdollisia uusia liikenneyhteyksiä suunniteltaessa.

Sorakuoppien reunoille voikin asettua pesimään törmäpääskyjä. Törmäpääsky on luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu laji, joka on lisäksi luokiteltu uhanalaiseksi (lajin uhanalaisuusluokka: erittäin uhanalainen / EN). Muodostuneet törmäpääskyyhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. Pesien hävittäminen on kiellettyä pesimäkauden aikana. Ottamisalueen jälkihoitoa tehtäessä pesimäalue tulisi jättää luonnontilaan. Sortumavaaran vuoksi näissä tapauksissa alueelle jäävät jyrkät rintaukset suojattaisiin aitaamalla.

Vesiensuojelulliset näkökohdat

Suunniteltu ottoalue sijaitsee Joutsenlammen (0917251) 2E luokan pohjavesialueella. E-luokan pohjavesialue, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen. Joutiaisen vedenottamo sijaitsee suunnitellulta ottoalueelta n. 1,9 km etelään. Suunnitellusta maa-ainesten ottoalueesta n. 700 m kaakkoon sijaitsee tutkittu vedenottamon paikka TVP P1. Pohjaveden virtaussuunnista alueella ei ole tarkempaa tietoa.

Ennen ottotoiminnan aloittamista tulee alueelle asentaa toimiva, pohjavesipintaan ulottuva näytteenottoon sopiva pohjaveden havaintoputki. Havaintoputkista tulee havaita pohjavesipinnan korkeus neljä kertaa vuodessa (talvi, kevät, kesä ja syksy).

Ottotoiminnan sijoituessa pohjavesialueelle tulee pohjaveden laatua tarkkailla ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaisesti. Uudesta alueelle sijoitettavasta putkesta otetusta pohjavesinäytteestä tulee tutkia haju, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset- ja E. coli bakteerit sekä tarvittaessa raskasmetallit.

Ennen ottamistoiminnan aloittamista tai toiminnan alkuvaiheessa pohjaveden laatu analysoidaan yleensä kattavasti. Vastaava laaja analyysi tehdään ottamistoiminnan aikana kolmen vuoden välein. Väli vuosina voidaan tehdä suppeampi analyysi, joka käsittää vain keskeiset parametrit. Vesinäytteiden otossa tulee käyttää akkreditoitua näytteenottajaa ja analysoinnissa sertifioitua laboratoriota. Havaintoputkesta tulee lisäksi havaita pohjavesipinnan korkeus neljä kertaa vuodessa (talvi, kevät, kesä ja syksy).

Pohjaveden pinnan korkeustiedot tulee toimittaa valvontaviranomaiselle. Tiedot suositellaan toimitettavaksi samanaikaisesti ja samalla lomakkeella kuin tiedot otetuista maa-aineksista.

Yhteenveto

Ottaen huomioon luonnon-, maiseman- ja vesiensuojelulliset näkökohdat, Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ilmoittaa pitävänsä mahdollisena maa-aineksen ottamista asiakohdassa mainitulta alueelta. Tällöin ottotoiminnassa tulee noudattaa edellä esitettyjä ohjeita. Muilta osin ottotoiminta voidaan toteuttaa esitetyn suunnitelman ja 30.10.2013 myönnetyn luvan mukaisesti.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta on jätetty yksi muistutus. Muistutuksessa todetaan, että hankkeen osoitteena ei saa käyttää hakemuksessa ollutta osoitetta, koska se on muistuttajan kiinteistön osoite.

Hakijan kuuleminen

Hakijalle on varattu mahdollisuus vastineen antamiseen. Hakija on todennut vastineessaan seuraavaa Hakemuksessa ei käytetä osoitetta Venetahontie 96. Hakemukseen kirjataan osoitteen sijaan kiinteistötunnus Viinakodanmäki 9:142.

Tarkastukset

Edellinen tarkastus on tehty 16.8.2023.

TEKNISEN LAUTAKUNNAN RATKAISU

Tekninen lautakunta myöntää Joutsan kunnalle maa-aineslain 4 §:n mukaisen luvan maa-ainesten ottamiseen Joutsan kunnan Tammilahden kylässä tilalla Sora-Koittila RN:o 172-411-9-197.

Toimintaa tulee harjoittaa hakemuksen ja lupamääräysten mukaisesti.

Vastaus yksilöityihin vaatimuksiin:

ELY-keskuksen lausunto on huomioitu lupamääräyksissä ja luvan yleisistä perusteluista ilmenevällä tavalla. Hakija on ilmoittanut, että muistutuksen aiheena ollutta osoitetta ei käytetä maa-ainesten ottoon liittyen, jonka vuoksi vaatimusta ei huomioida lupamääräyksissä.

Lupamääräykset

1. Alin sallittu ottotaso on +120 N₆₀, kuitenkin vähintään neljä metriä ylimmän pohjavesipinnan yläpuolella. Ottotason alapuolisia massanvaihtoja tai pohjaveden asemaa muuttavaa kaivua ei sallita. Kokonaisottomäärä on 180 000 k-m³.
2. Ottoalue tulee tarkistaa keväällä kangasvuokon esiintymisen osalta. Lajin esiintymispaikat tulee ottaa huomioon ainakin mahdollisia uusia liikenneyhteyksiä suunniteltaessa.
3. Ennen ottotoiminnan aloittamista tulee alueelle asentaa toimiva, pohjavesipintaan ulottuva näytteenottoon sopiva pohjaveden havaintoputki. Havaintoputkesta tulee havaita pohjavesipinnan korkeus neljä kertaa vuodessa (talvi, kevät, kesä ja syksy). Havaintotulokset ja havaintopäivät tulee merkitä havaintopäiväkirjaan. Pohjaveden pinnan korkeustiedot tulee toimittaa valvontaviranomaiselle. Tiedot suositellaan toimitettavaksi samanaikaisesti ja samalla lomakkeella kuin tiedot otetuista maa-aineksista
4. Uudesta alueelle sijoitettavasta putkesta otetusta pohjavesinäytteestä tulee tutkia haju, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset- ja E. coli bakteerit sekä tarvittaessa raskasmetallit. Vastaava laaja analyysi tehdään ottamistoiminnan aikana kolmen vuoden välein. Välivuosina voidaan tehdä suppeampi analyysi, joka käsittää vain keskeiset parametrit. Vesinäytteiden otossa tulee käyttää akkreditoitua näytteenottajaa ja analysoinnissa sertifioitua laboratoriota.
5. Valvonnan helpottamiseksi tulee alueella asentaa riittävästi alinta ottotaso osoittavia, selvästi näkyviä korkeusmerkkejä.
6. Ottamis- ja kaivualueen rajat tulee merkitä selvästi maastoon. Merkinnot tulee tehdä ennen ottotoiminnan aloittamista. Mahdollisten työn aikana muodostuvien jyrkkien rintausten päälle on laitettava erikseen aita tai lippusiima sekä varoituskyltit ilmoittamaan jyrkästä rintauksesta. Aidat ja muut merkinnot on pidettävä jatkuvasti kunnossa.
7. Ottoalueelle tulee sijoittaa selkeä taulu, josta ilmenee mm. maa-ainesluvan haltijan / urakoitsijan yhteystiedot ja luvan voimassaoloaika.
8. Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella on kielletty. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja. Autojen ja koneiden säilytys, huolto ja pesu alueella on kielletty, ellei ympäristön pilaantumisvaaraa ole poistettu asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla. Myös koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa.
9. Jos öljyä tai muuta pohja- ja pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava kunnan öljyvahinkojen torjuntaviranomaiselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi.

10. Jälkihoitotoimenpiteet tehdään suunnitelman mukaisesti muotoilemalla luiskat vähintään kaltevuuteen 1:3, ei jyrkemmiksi. Alueen jälkitasauksessa, jälkiverhoilussa ja yleisessä siistimisessä ei saa käyttää pohjavettä vaarantavia materiaaleja. Pintamaat tulee varastoida kaivualueen ulkopuolelle siten, että ne voidaan käyttää maisemoinnin yhteydessä (suositeltu varastointiaika enintään kolme vuotta). Maisemointi tulee tehdä luvan voimassaoloaikana.
11. Mikäli alueelle muodostuu törmäpääsky-yhdyskuntia, tulee ne ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. Pesien hävittäminen on kiellettyä pesimäkauden aikana. Ottamisalueen jälkihoitoa tehtäessä pesimäalue tulisi jättää luonnontilaan. Sortumavaaran vuoksi näissä tapauksissa alueelle jäävät jyrkät rintaukset suojattaisiin aitaamalla.
12. Maa-ainesten ottaminen ja alueen jälkihoitotoimenpiteet tulee tehdä vaiheittain ottamisen edistyessä.
13. Kun luvan voimassaoloaika on päättynyt tai luvassa myönnetty maa-ainesmäärä on otettu, on luvanhaltijan pyydettävä valvontaviranomaista suorittamaan alueella lopputarkastus, jossa tarkastetaan jälkihoidon ja muiden lupaan liittyvien toimenpiteiden toteutuminen.

LUVAN VOIMASSAOLO

Lupapäätös on voimassa 10 vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulopäivästä lukien.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Yleiset perustelut

Maa-aineslain 3 §:n 1 momentin mukaan maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen. Lisäksi alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava on katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa.

Maa-aineslain 3 §:n 4 momentin mukaan ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-aineseesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa. Maa-aineksia ei saa myöskään ottaa ilman erityistä syytä vesistön rantavyöhykkeeltä.

Maa-aineslain 6 §:n mukaan lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa ratkaistaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Kyseessä on vanha soranottoalue. Alueella ei ole voimassa olevaa asema- tai yleiskaavaa. Riittävä suojakerrospaksuus pohjaveteen nähden varmistetaan pohjavesiputkella. Kaivualueella ei ole luonnonsuojelulain mukaisia tai muita suojelukohteita eikä ottamisalueella ole sellaisia maa-aineslain 3 §:ssä tarkoitettuja biologisia, geologisia tai maisemallisia arvoja, jotka estäisivät luvan myöntämisen. Maisemavaikutukset jäävät maastonmuodoista ja ympäröivistä metsäalueista johtuen paikallisiksi. Toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu sijainti sekä lupamääräykset huomioiden haittaa tai vaaraa asutukselle tai ympäristölle.

Hakija on esittänyt ottamissuunnitelman. Hakemuksen, ottamissuunnitelman ja edellä esitettyjen lupamääräysten mukaisesti toteutettuna ottaminen tai sen järjestelyt eivät ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa ja toiminta täyttää maa-aineslain 6 §:ssä esitetyt edellytykset, joilla lupa on myönnettävä. Lupaviranomaisen näkemyksen mukaan lupamääräykset eivät ole luvansaajalle kohtuuttomia hankkeen laajuus ja siitä saatava hyöty huomioon otettuna.

Lupamääräysten perustelut

Ainesten ottamista koskevaan lupaan on liitettävä määräykset siitä, mitä hakijan on noudatettava hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi, jos nämä seikat eivät käy ilmi ottamissuunnitelmasta (MaL 11 §).

Hakemuksessa esitetyn ottotason ei katsota vaarantavan pohjavesiä eikä aiheuttavan haittaa ympäristölle. Kokonaisottomäärä on rajattu hakemuksen mukaiseksi. (määräys 1.)

Suunnitellun ottoalueen itäpuolella sijaitsee uhanalaisen kasvillisuuden kannalta merkittävä alue, mm. kangasvuokon ainoa kasvupaikka Keski-Suomessa. (määräys 2.)

Pohjaveden tarkkailulla seurataan pohjaveden pystysuuntaista liikkumista kyseisellä alueella ja valvotaan, että pohjaveden ylimmän pinnan päälle jää riittävä suodattava ja suojaava maakerros. (määräys 3.)

Pohjaveden laatua tulee tarkkailla ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaisesti (Maa-ainesten ottaminen, Opas ainesten kestävään käyttöön 2023:30). (määräys 4.)

Kaivualueen, ottoalueen ja ottotason merkitsemisellä maastoon helpotetaan valvontaa sekä varmistetaan, että toiminta on ottamissuunnitelman rajausten mukaista. Varoitusmerkinnöillä sekä aitaamisella varmistetaan ulkopuolisten liikkujien turvallisuus alueella. (määräykset 5. ja 6.)

Infotaulun tarkoituksena on antaa tietoa alueen toiminnasta ulkopuolisille. (määräys 7.)

Öljyn käsittely, vuotavat koneet ja laitteet, niiden pesu tai huoltotoimenpiteet aiheuttavat riskin pinta- ja pohjavedelle. (määräys 8.)

Öljy- tai kemikaalivahingon sattuessa on toiminnanharjoittaja velvollinen toimimaan haittojen ja vahingon leviämisen pienentämiseksi sekä ilmoittamaan vahingosta asianomaisille viranomaisille, jotka määräävät jatkotoimenpiteistä. (määräys 9.)

Määräykset maisemoinnista on annettu alueen jälkihoidon varmistamiseksi. (määräykset 10. ja 12.)

Sorakuoppien reunoille voi asettua pesimään törmäpääskyjä. Törmäpääsky on luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu laji, joka on lisäksi luokiteltu uhanalaiseksi (lajin uhanalaisuusluokka: erittäin uhanalainen / EN) (määräys 11.).

Lopputarkastuksesta määrätään valvonnallisista syistä. (määräys 13.)

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-aineslaki (555/1981)

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (VNA 926/2005)

VAKUUDET

Hakijan tulee toimittaa ennen ottamistoiminnan aloittamista 6 800 euron (3400 €/ha x 2,0 ha) maa-aineslain 12 §:n tarkoittama hyväksyttävä vakuus lupamääräysten noudattamisen varmistamiseksi. Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty. Vakuuden arvoa voidaan tarkistaa luvan voimassaoloaikana.

TARKASTUS- JA VALVONTAMAKSU

Ottamissuunnitelma tarkastamisesta peritään Joutsan kunnan teknisen lautakunnan hyväksymän ja 1.4.2021 voimaan tullen taksan mukaisesti maksu, joka koostuu seuraavasti:

- tarkastusmaksu 300 €/suunnitelma
- $0,015 \text{ €/m}^3$ ($180\,000 \text{ m}^3 \times 0,015 \text{ €/m}^3 = 2700 \text{ €}$)
- kuulemiskulut 20 €/kuultava ($20 \text{ €} \times 13 = 260 \text{ €}$).
- lehti-ilmoituskulut

Luvanhaltijan tulee suorittaa kunnalle vuotuinen valvontamaksu kulloinkin voimassa olevan taksan mukaisesti.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Ote päätöksestä

Joutsan kunta, Pinja Weijo

Jäljennös päätöksestä

Keski-Suomen ELY-keskus, kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi
Päätöksen pyytäneet naapurit

Ilmoitus päätöksestä

Päätöksen antamisesta kuulutetaan Joutsan kunnan internet-sivuilla.
Naapurit

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan kuulutuksen julkaisemisesta 21.12.2023 sähköisessä tietoverkossa Joutsan kunnan verkkosivuilla. Valitusaika päättyy 29.1.2024. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

LIITTEET

Valitusosoitus